

Bussiliikenteen ympäristöbonus Y13 tarjouskilpailun ratkaisu

323/02.08.00/2022 [Ympäristöbonus Y13]

Hallitus 24.01.2023 § 4

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, p. 050 337 5685;
yksikön päällikkö Mika Häyrynen, p. 040 505 5294

Helsingin seudun liikenne – kuntayhtymän (HSL) hallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 130 järjestää HSL:n sopimusliikennöitsijöille tarjouskilpailun linja-autoliikenteen hiilidioksidi- ja lähipäästöjen vähentämisestä. Kyseessä on ympäristöbonus, jolla voidaan hyvittää liikennöitsijöille voimassa olevien sopimusvelvoitteiden lisäksi toteutettavia toimenpiteitä, joilla alennetaan päästöjä. HSL on varannut tammikuun alusta 2023 vuoden loppuun 1 500 000 euron (+alv) suuruisen määrärahan, josta noin 108 855 euroa on aikaisemman ympäristöbonuksen Y12 kustannuksia tammikuun loppuun 2023. Ympäristöbonuksen Y13 tarjouksien määrärahaksi jää tällöin 1 391 145 euroa.

Tarjouspyynnöt ympäristöbonustarjouskilpailuun Y13/2022 on lähetetty 14.12.2022 kaikille liikennöitsijöille, joilla on voimassa oleva liikennöintisopimus. Tarjoukset tuli jättää viimeistään 9.1.2023.

HSL:n ympäristöbonuksen perusteeksi hyväksytään ainoastaan ns. kaksinkertaisesti laskettavat jäteperäiset polttoaineet (RES-direktiivin artikla 21, kohta 2). Polttoaineissa on käytettävä ainoastaan voimassa olevien kansallisten määräysten mukaisia kestävästi tuotettuja biokomponentteja (viittaus veroluokat T). T-veroluokkaan kuuluvat polttoaineet, jotka on tuotettu jätteistä, tähteistä, syötäväksi kelpaamattomasta selluloosasta tai lignoselluloosasta.

Kalustoinvestoinneilla toteutettavien toimenpiteiden hyödyt korvataan vuotuisen ajosuorituksen mukaisesti tarjouksessa ko. linja-autolle määritellyn liikennöintikohteen jäljellä olevan sopimuskauden ajan. Ympäristöbonuksen perusteeksi hyväksyttyä autoa ei saa tänä aikana tarjota muihin kilpailutettaviin sopimuskohteisiin, bussia ei myöskään huomioida kohteen keski-ian laskennassa. Ympäristöbonukseen varatusta määrärahasta voidaan enintään 30 % kohdentaa kalustoinvestoinneilla toteutettaviin toimenpiteisiin.

Hyväksyttävien tarjousten kokonaismäärää rajoittaa käytettävissä oleva määräraha ja kustannustehokkuus. Tarjouskilpailussa hyväksyttävien tarjousten yhteenlasketun ympäristöhyödyn tulee olla vähintään sama kuin hyväksytyjen tarjousten hinta yhteensä. Yksittäisen tarjouksen kustannustehokkuuden oli oltava kuitenkin vähintään 0,6 (ympäristöhyöty verrattuna tarjouksen hintaan). Tarjoukset valitaan kustannustehokkuuden mukaisessa paremmuusjärjestyksessä.

Ympäristöbonus Y13 tarjouskilpailuun osallistui kolme (3) liikennöitsijää, jotka jättivät yhteensä 48 tarjousta. Ehdotettuina toimenpiteinä tarjouksissa oli jäte- tai tähderaaka-aineesta valmistetun parafiinisen biodieselin käyttäminen dieselbusseissa sekä kalustoinvestoinneilla toteutettavat päästövähennykset. Kalustoinvestointi koskee polttomootorilla varustetun Euro6- päästöluokan bussin korvaamista sähköbussilla.

Tarjoukset asetettiin paremmuusjärjestykseen, joka on esitetty liitteessä 1. Ympäristöbonus Y13:lle varatun määrärahan puitteissa valituksi tuli 29 tarjousta. Valituksi tulleiden tarjousten kustannustehokkuuden keskiarvoksi tuli 1,002.

Tämän kilpailukierroksen valittujen tarjousten biopolttoaineella toteutettavien toimenpiteiden kustannukset ajanjaksolle 01.02.2023 – 31.01.2024 ovat yhteensä 1 376 421 euroa (+alv), joka maksetaan liikennöitsijöille bonuksena liikennöintikorvausten lisäksi. Valituissa tarjouksissa käytetään biodieseliä yhteensä 8,425 milj. litraa. Kalustoinvestoinnilla toteutettavan toimenpiteen vuotuiset kustannukset ovat 6 400 euroa (+alv). Toimenpide toteutetaan alkaen 31.1.2024 ja päättyen kesäliikennekauden 2026 päättyessä, jolloin liikennesopimus päättyy. Vuositasolla ajettavat kilometrit ovat 62385 km. Näillä toimenpiteillä pystytään vähentämään HSL:n bussiliikenteen hiilidioksidipäästöjä (CO₂) 15 077 tonnia. Ympäristöbonus maksetaan liikennöitsijöille puolivuositain jälkikäteen liikennöintikorvauksen maksuaikataulun mukaisesti elokuussa ja helmikuussa. Kalustoinvestoinnilla toteutettavan toimenpiteen korvausta maksetaan puolivuositain sopimuksen päättymiseen saakka ja ensimmäinen maksuajankohta on elokuussa 2024.

Päätös tulee kokonaisuudessaan julkiseksi hallituksen päätöksenteon jälkeen.

Ehdotus

Hallitus päättää

a) maksaa ympäristöbonuksena Y13 liitteen 1 mukaisista päästöjä alentavista biodieselin käytöstä hyväksytyjen tarjousten mukaisesti 1 376 421 euroa (+alv) seuraavasti ajalle 01.02.2023– 31.01.2024:

Helsingin Bussiliikenne Oy 753 141 euroa (+alv)

Oy Pohjolan liikenne Ab 623 280 euroa (+alv);

b) maksaa ympäristöbonuksena Y13 liitteen 1 mukaisesta päästöjä alentavasta kalustoinvestoinnista hyväksytyn tarjouksen mukaisesti 31.1.2024 alkaen, kohteen 213a sopimuksen päättymiseen saakka Nobina Oy:lle vuosittain 6 400 euroa (+alv); sekä

c) että ympäristöbonukset maksetaan liikennöitsijöille puolivuositain jälkikäteen elokuussa ja helmikuussa liikennöintikorvauksen maksuaikataulun mukaisesti.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liite

Liite 1: Tarjousten vertailutaulukko (julkinen päätöksenteon jälkeen)